

Besluit

Goedkeuring van de concentratie tussen Banketgroep Holding International B.V. en Nieuwko Holding B.V.

www.acm.nl
070 723 2000

Goedkeuring van de concentratie tussen Banketgroep Holding International B.V. en Nieuwko Holding B.V.

Ons kenmerk : ACM/UIT/519998
Zaaknummer : ACM/19/036102
Datum : 27 september 2019
Aantal pagina's : 12

Inhoudsopgave

1	Melding	4
2	Partijen	4
3	De gemelde operatie	4
4	Toepasselijkheid van het concentratietoezicht	5
5	Beoordeling	5
5.1	Karakteristieken van de productie en verkoop van biscuit, koek, cake en tussendoor	5
5.2	Relevante productmarkt	6
5.3	Relevante geografische markten	9
5.4	Gevolgen van de concentratie	10
6	Conclusie	12

1 Melding

1. Op 15 juli 2019 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) een melding ontvangen van een voorgenomen concentratie.¹ Banketgroep Holding International B.V. (hierna: Banketgroep), onderdeel van de Biscuit International S.A.S.-groep, en Nieuwko Holding B.V. (hierna ook: Aviateur), hebben gemeld dat Banketgroep de zeggenschap probeert te verkrijgen over Aviateur.
2. De ACM heeft de melding in de Staatscourant 41136 van 19 juli 2019 gepubliceerd. Van derden heeft de ACM geen zienswijze ontvangen. De ACM heeft schriftelijk vragen gesteld aan en gesprekken gevoerd met verschillende marktpartijen.

2 Partijen

3. Banketgroep is een besloten vennootschap naar Nederlands recht. Zij is de dochtermaatschappij van Biscuit International S.A.S (hierna: Biscuit International). Biscuit International is een producent van voornamelijk private label koekproducten en is in bijna heel Europa actief. Biscuit International maakt onderdeel uit van Qualium Investissement S.A.S., een Franse investeringsmaatschappij. Banketgroep is actief op het gebied van de productie en verkoop van biscuit, koek, cake en tussendoor² (hierna ook: BKCT) aan voornamelijk supermarkten, maar daarnaast ook in het *out of home* en *non-food* retail kanaal.
4. Nieuwko Holding B.V. is een besloten vennootschap naar Nederlands recht. Nieuwko Holding B.V. staat aan het hoofd van een groep bakkerijen, die in de markt bekendstaan als Aviateur.³ Aviateur is actief op het gebied van de productie en verkoop van hoofdzakelijk private label producten op het gebied van biscuit, koek, cake en tussendoor aan retailers. Daarnaast is Aviateur actief in het *out of home* kanaal.
5. In dit besluit worden Banketgroep en Aviateur gezamenlijk ook aangeduid als 'partijen'.

3 De gemelde operatie

6. Partijen zijn van plan om de volgende transacties uit te voeren: Banketgroep verwerft alle aandelen in het geplaatste kapitaal en stemrechten van Aviateur. De voorgenomen transactie blijkt uit de aandelenkoopovereenkomst *in agreed form* en het Signing Protocol van 5 juni 2019.

¹ Op grond van artikel 34 van de Mededingingswet (hierna: Mw).

² Tussendoor producten worden gegeten tussen de gewone maaltijden door. Deze komen vaak in portieverpakkingen. Denk hierbij aan biscuits (zoals fruit-, melk-, en meergranenbiscuits) en (bitesize) repen (zoals fruitrepen, mueslirepen en ontbijtboekrepen).

³ De bakkerijen waarvan Nieuwko de juridische en economische eigenaar is van alle uitgegeven aandelen in het kapitaal zijn: De Aviateur Beheer B.V.; Bakkerij Bol B.V.; Tincidunt B.V.; Productiemaatschappij De Aviateur B.V.; De Aviateur Banketbakkerijen B.V.; Driehoek Holding B.V.; Frijling B.V.; Vast Holding B.V.; Banketbakkerij VanderHeul Assen B.V.; Grootendorst Banket B.V. Daarnaast houdt Nieuwko Holding B.V. [vertrouwelijk]* van de aandelen in Jorritsma Holding B.V., die op haar beurt weer eigenaar is van Bakkerij Jorritsma B.V. en Jorritsma Vastgoed B.V.

*In deze openbare versie van het besluit zijn delen van de tekst vervangen of weggelaten om reden van vertrouwelijkheid. Vervangen of weggelaten delen zijn met vierkante haken aangegeven. In het geval van getallen of percentages kan de vervanging hebben plaatsgevonden in de vorm van vermelding van bandbreedtes.

4 Toepasselijkheid van het concentratietoezicht

7. De gemelde transactie is een concentratie in de zin van artikel 27, eerste lid, onder b, van de Mw. Het gevolg van de transactie is dat Banketgroep uitsluitende zeggenschap verkrijgt over Nieuwko.
8. Betrokken ondernemingen zijn Banketgroep en Nieuwko.
9. De ACM stelt op basis van de omzetgegevens uit de melding vast dat de gemelde concentratie onder het in hoofdstuk 5 Mw geregelde concentratietoezicht valt.

5 Beoordeling

10. In dit hoofdstuk beoordeelt de ACM de voorgenomen concentratie. Hiertoe beschrijft de ACM eerst de karakteristieken van de productie en verkoop voor biscuit, koek, cake en tussendoor (5.1), vervolgens de relevante productmarkt (5.2) en relevante geografische markt (5.3). Daarna licht de ACM de gevolgen van de voorgenomen concentratie in paragraaf 5.4 toe. In onderdeel 6 concludeert de ACM over de concentratie.

5.1 Karakteristieken van de productie en verkoop van biscuit, koek, cake en tussendoor

11. De activiteiten van Banketgroep en Aviateur overlappen op het gebied van de productie en verkoop van houdbare biscuit, koek, cake en tussendoor (hierna ook: BKCT-producten). Partijen houden zich niet bezig met “verse” producten.⁴ Zij verkopen hun producten vooral aan supermarkten en voor een deel ook aan het non-food retailkanaal (bijvoorbeeld drogisterijen) of het out of home kanaal (bijvoorbeeld horeca). Partijen maken voornamelijk private label producten.
12. Er zijn een groot aantal producenten die in Nederland BKCT-producten leveren. Zo zijn er grote producenten waaronder Pladis en Mondelez die voornamelijk A-merken verkopen zoals Verkade, LU, Oreo en Milka. Daarnaast zijn er producenten die voornamelijk private label producten maken. Sommige van die producenten hebben een breed productportfolio. Voorbeelden hiervan zijn Aviateur, Banketgroep, Daelmans, Hellema en Europatisserie. Daarnaast zijn er ook producenten actief die zich gespecialiseerd hebben in bepaalde producten of productcategorieën. Voorbeelden hiervan zijn Casteleijn (stroopwafels), Merba (varianten American cookies) en Millenaar (cake).
13. Partijen verkopen in Nederland omstreeks [vertrouwelijk] van de productie aan supermarkten⁵ en het resterend deel aan het *out of home* en *non-food* retailkanaal.
14. Voor de inkoop van private label producten organiseren (grote) supermarkten doorgaans tenderprocedures. Zij sturen BKCT-producenten een lijst met producten die zij willen aanbesteden. Supermarkten selecteren producenten op scores voor onder meer logistiek, kwaliteit, prijs, versheid en receptuur. Contracten die via deze tenderprocedures worden afgesloten duren over het algemeen tussen de één en drie jaar. Geen van de supermarkten kiest voor een portfolio benadering waarbij ze (bijna al) hun producten van één enkele producent afnemen. Afnemers willen niet afhankelijk zijn van slechts enkele producenten.

⁴ Verse producten onderscheiden zich van houdbare BKCT-producten vanwege hun beperktere houdbaarheid.

⁵ Dit betreft hoofdzakelijk private label producten ([vertrouwelijk] van de productie van Banketgroep aan supermarkten en [vertrouwelijk] van de productie van Aviateur aan supermarkten omvat private label BKCT-producten).

15. Nederlandse BKCT-producenten exporteren hun (private label) producten ook naar het buitenland. Nederlandse producenten verkopen hun producten in het buitenland via netwerken van agenten, groothandelaren of met behulp van importeurs.⁶ Anderzijds worden op de Nederlandse markt BKCT-producten verkocht die buiten Nederland zijn geproduceerd.
16. In het vervolg van dit besluit zet de ACM uiteen welk effect de voorgenomen concentratie naar de overtuiging van de ACM zal hebben op (de mededinging) op de relevante markt.

5.2 Relevante productmarkt

(i) De mogelijke BKCT-markt

17. Een markt voor biscuit, koek, cake en tussendoor is niet eerder door de ACM of EC als relevante markt geïdentificeerd. In eerdere besluiten is de ACM wel ingegaan op aan BKCT verwante producten. Zo heeft de ACM een mogelijk nader onderscheid overwogen tussen banket enerzijds en gebak anderzijds. Onder banket wordt verstaan producten zoals donuts, muffins, eierkoeken, oliebollen en koekjes. Onder gebak wordt verstaan vers gebak, diepgevroren gebak, cake en vlaaien.⁷ In deze besluiten ging het echter om verse producten, en niet om houdbare (BKCT) producten.
18. De Europese Commissie (hierna: EC) maakt een mogelijk nader onderscheid tussen koek enerzijds en cake anderzijds.⁸ De EC definieert koekjes (*biscuits*) als gebakken producten die meel, vetten, suiker, melk, eieren en bakpoeder bevatten.⁹ In een besluit met betrekking tot Spanje en Portugal heeft de EC biscuits aangemerkt als één aparte markt. De EC geeft geen definitie van cakeproducten maar identificeert wel twee sub-segmenten binnen de markt voor cakeproducten: (i) cake, minicake en ander gebak en (ii) *morning goods* (bagels, croissants, scones en vergelijkbare producten die normaal gesproken als ontbijt genuttigd worden).¹⁰ Waar het gaat om koekjes onderscheidt de EC hartige koekjes van zoete koekjes.¹¹
19. Partijen produceren biscuit, koek, cake en tussendoor producten en dat zijn (deels) andere producten dan die in bovengenoemde concentratiezaken onderwerp van onderzoek waren. Het startpunt van de mededingingsrechtelijke beoordeling van de ACM in deze zaak is de mogelijke BKCT-markt.¹²

⁶ Zo wordt [vertrouwelijk] van het productievolume van Biscuit International in Nederland, geëxporteerd naar het buitenland. Aviateur exporteert naar meer dan 35 landen. Deze export omvat [vertrouwelijk] van haar totale omzet.

⁷ Zie bijvoorbeeld het besluit van de ACM van 22 september 2008 in zaak 6450/Bakkersland - Quality Bakers, punt 17; het besluit van de ACM van 20 september 2000 in zaak 2064/Kamps - Schothuis, punt 11; het besluit van 28 maart 2000 in zaak 1820/Kamps – Quality Bakers, punt 13.

⁸ Beschikking van de Europese Commissie van 19 december 2011 in zaak M.6430 – *Oaktree/Panrico*; beschikking van de Europese Commissie van 18 september 2008 in zaak M.5286 – *Lion Capital/Foodvest*; beschikking van de Europese Commissie van 25 juni 2002 in zaak M.2817 – *Barilla/BPL/Kamps*.

⁹ Beschikking van de Europese Commissie van 28 september 2006 in zaak M.4824 - *Kraft/Danone Biscuit*, punt 10.

¹⁰ Zaak M.6430 – *Oaktree/Panrico* (2011), para. 14; zaak M.5286 – *Lion Capital/Foodvest* (2008), para. 12; zaak M.4824 – *Kraft/Danone Biscuit* (2007), para 13-14; zaak M.5644 – *Kraft Foods/Cadbury* (2010), para 29 en zaak *Barilla/BPL/Kamps* (2001), para 12.

¹¹ Beschikking van de Europese Commissie van 28 september 2006 in zaak M.4824 - *Kraft/Danone Biscuit*, punt 13.

¹² Indien de relevante markt ruimer dan de mogelijke BKCT-markt moet worden gezien, zal de positie van partijen op de relevante markt kleiner zijn dan waarvan in deze beoordeling wordt uitgegaan.

- (ii) Onderscheid naar productsoort, standpunt partijen
20. Partijen wijzen erop dat de consument de producten in het BKCT-schap als onderling uitwisselbaar ziet. Dit hangt onder meer samen met de wijze waarop consumenten BKCT-producten¹³ doorgaans kopen. De aankoop van BKCT-producten is volgens partijen vaak een impulsieve keuze en wordt niet gedreven door de behoefte aan een specifiek product. Een consument besluit veelal pas in de winkel welk product hij of zij wil kopen. Eenmaal in de winkel bepalen o.a. het consumptiemoment, de eefrequentie en de doelgroep de uiteindelijke keuze van de consument. Bij de aankoop van BKCT-producten overweegt de consument veel verschillende producten. Volgens partijen is hierdoor geen enkel product binnen het BKCT-segment dat retailers per se in het schap moeten hebben (m.u.v. enkele mogelijke must stock A-merken van internationale producenten). Bij de inkoop houden de supermarkten en andere afnemers rekening met deze kenmerken van de consumentenmarkt.
21. Aan de aanbodzijde worden volgens partijen een groot aantal verschillende producten in dezelfde fabriek en zelfs op dezelfde productielijn geproduceerd. Zo worden in de fabriek van [vertrouwelijk] o.a. [vertrouwelijk] op dezelfde productielijn geproduceerd.
22. Met een beperkte investering in bijvoorbeeld een andere bakvorm, vormwals of doseerinstallatie, kunnen producenten producten toevoegen aan hun productielijn. Het toevoegen van nieuwe producten wordt verder vereenvoudigd doordat leveranciers van beslagmix een door afnemers gewenste mix kant en klaar kunnen aanleveren bij producenten. Een voorbeeld van zo'n leverancier is Zeelandia.
23. Een voor een bepaald type product ingerichte productielijn, kan dus vaak met relatief kleine aanpassingen andere producten produceren. Dit geldt bijvoorbeeld voor producten met een vloeibaar beslag, zoals cake.
24. Zo blijkt uit een in opdracht van partijen door het economisch adviesbureau CRA opgesteld rapport (hierna: CRA-rapport),¹⁴ dat een onderneming die koek produceert, een investering zal moeten doen van EUR [vertrouwelijk] voor een uitbreiding van een bestaande productielijn met nieuwe apparatuur en EUR [vertrouwelijk] voor gebruikte apparatuur. Een producent die cake maakt maar de productiecapaciteit wilt uitbreiden om aan de vraag van supermarkten te voldoen zal een maximale investering moeten doen van EUR [vertrouwelijk] voor de aanschaf van nieuwe cake blikken en EUR [vertrouwelijk] voor gebruikte cakeblikken. Een producent van koek zal ongeveer twee maanden nodig hebben voordat gestart kan worden met de productie van cake. Uit het CRA-rapport blijkt dat een producent van andere BKCT-producten, een beperkte hoeveelheid cake hoeft te verkopen om deze investering in vijf jaar terug te verdienen en winstgevend te zijn.
25. Partijen gaan, gelet op bovenstaande overwegingen, uit van één markt waaronder de verschillende soorten koek, etc. vallen. Zij concluderen dat de markt niet naar productsoort moet worden gesegmenteerd.

- (iii) Onderscheid naar productsoort, marktonderzoek ACM

¹³ Onder BKCT-product wordt in dit besluit een specifieke productsoort verstaan, zoals stroopwafels, brownies, cup-cakes, tarwekoekjes, appelflappen, gevulde speculaas, e.v.a.

¹⁴ CRA heeft in opdracht van partijen een *minimum viable scale analysis* uitgevoerd. Hierbij wordt gekeken naar de minimale gemiddelde hoeveelheid jaarlijkse volume dat een mogelijke toetreder moet behalen om winstgevend te zijn tegen prijzen van voor de fusie. Hoe lager dit volume, hoe groter de kans dan een potentiële toetreder ook daadwerkelijk de markt zal betreden.

26. Het marktonderzoek van de ACM laat zien dat er aan de aanbodzijde vele grote en kleinere producenten van biscuit, koek, cake en tussendoor actief zijn. Uit het marktonderzoek onder producenten komt naar voren dat er vanuit de aanbodzijde sprake is van dezelfde productlijnen voor bepaalde biscuit, koek, cake en tussendoor- producten. Zo wordt er op een productielijn van partijen onder meer [vertrouwelijk] gemaakt. Het marktonderzoek bevestigt dat producenten over het algemeen vrij eenvoudig, zonder substantiële investering en op korte termijn, hun productielijn aan kunnen passen om andere producten op dezelfde productielijn te produceren. Concurrenten bevestigen dat producenten van BKCT-producten bestaande productielijnen eenvoudig kunnen aanpassen. Met kleine aanpassingen, zoals de aanschaf van nieuwe bakvormen, kan er gewicht worden van product.
27. Zo geven producenten van grote cake aan dat met een kleine investering grote cake aan een bestaande productlijn voor kleine cake en koekjes kan worden toegevoegd. Dat bevestigt de economische analyse van partijen in het eerder genoemde CRA-rapport. Hieruit blijkt dat met een kleine investering en op korte termijn producenten van verse en ambachtelijke cake, brood producenten, kleine cake of koekjes producenten een grote cake productielijn kunnen toevoegen.
28. De ACM stelt vast dat sprake is van aanbodsstitutie tussen de verschillende BKCT-producten. Gelet hierop ziet de ACM geen aanleiding om binnen BKCT nader onderscheid te maken naar productsoort.
- (iv) Onderscheid naar productsoort, conclusie
29. De ACM stelt vast dat sprake is van aanbodsstitutie tussen de verschillende BKCT-producten. Gelet hierop ziet de ACM aanleiding om binnen BKCT geen nader onderscheid te maken naar (categorieën)¹⁵ van productsoorten maar in zoverre uit te gaan van één BKCT-markt.
30. Niettemin zal de ACM naar aanleiding van signalen uit het marktonderzoek hierna (randnummer 46 e.v.) ten overvloede ook ingaan op de gevolgen van de overname voor de levering van één specifiek product, namelijk grote houdbare cake, aan supermarkten. Daaruit zal blijken dat voor grote houdbare cake de materiele beoordeling niet anders uitvalt dan voor BKCT in het algemeen waardoor de algemene beoordeling juist wordt bevestigd.
- (v) Onderscheid naar verkoopkanalen
31. In eerdere besluiten¹⁶ met betrekking tot de foodsector is overwogen dat er een onderscheid gemaakt zou kunnen worden naar verkoopkanaal (supermarkten en overige kanalen zoals drogisterijen, benzinstations en warenhuizen zoals bijv. de Hema). Uit het marktonderzoek zijn geen redenen naar voren gekomen die voor BKCT duiden op mogelijke segmenten naar verkoopkanaal. Producenten van BKCT-producten zijn voorts doorgaans in meerdere verkoopkanalen actief¹⁷ en kunnen, zoals hierboven beschreven eenvoudig voorzien in specifieke wensen voortkomend uit een verkoopkanaal.
- (vi) Onderscheid tussen private label en merkproducten

¹⁵ In de melding gaan partijen in op een nader onderscheid binnen BKCT naar negen segmenten, te weten: alledaags, cake, choco, groot, kinder, reform, seizoen, trommel en tussendoor.

¹⁶ Zie bijvoorbeeld het besluit van de ACM van 22 september 2008 in zaak 6450/*Bakkersland - Quality Bakers*, punt 18, het besluit van de ACM van 20 september 2000 in zaak 2064/*Kamps - Schothuis*, punt 12, en het besluit van 28 maart 2000 in zaak 1820/*Kamps - Quality Bakers*, punt 24-25; de beschikking van de Europese Commissie van 19 december 2011 in zaak M.6430 – *Oaktree/Panrico*, punt 9-10.

¹⁷ Waaronder ook grote internationale producenten zoals Mondelez en Pladis die actief zijn in zowel het Food retail, het Non-food retail en het Out-of-home kanaal.

32. In eerdere relevante besluiten van de ACM en beschikkingen van de EC wordt niet ingegaan op het onderscheid tussen private label en merkproducten. De EC en de ACM zijn wel in andere sectoren ingegaan op het onderscheid tussen private label en merkproducten.¹⁸ De vraag of private label en merkproducten tot dezelfde (upstream) markt behoren kan echter worden opengelaten aangezien dit de materiele beoordeling niet beïnvloedt (zie randnummer 41).

Conclusie productmarkt

33. Gelet op het voorgaande beschouwt de ACM voor de beoordeling van onderhavige concentratie de markt voor biscuit, koek, cake en tussendoor (BKCT-markt) als de meest waarschijnlijke relevante productmarkt. Of een nader onderscheid moet worden gemaakt tussen private label en merkproducten, evenals als de vraag of grote houdbare cake een aparte markt is, kan in het midden worden gelaten, omdat de materiele beïnvloeding daardoor niet wordt beïnvloed.

5.3 Relevante geografische markten

34. In eerdere besluiten¹⁹ is ten aanzien van de mogelijke (deel-) markt voor de productie van banket en gebak in het midden gelaten of de geografische reikwijdte regionaal, nationaal dan wel ruimer dan nationaal is. De ACM gaat in eerdere zaken uit van een nationale markt omdat partijen voornamelijk leveren aan supermarkten. In deze zaken constateert de ACM dat supermarkten overwegend nationaal inkopen.
35. Partijen zijn van mening dat de markt in ieder geval nationaal is dan wel ruimer dan nationaal. Sommige retailers organiseren hun tenders op Europees niveau. Ook exporteren diverse producenten naar verschillende lidstaten.
36. Uit het onderzoek van de ACM onder marktpartijen komt naar voren dat BKCT-producenten op landelijk niveau met elkaar concurreren als het gaat om contracten met retailers. De inkoop van bijvoorbeeld supermarkten vindt overwegend op centraal en derhalve op nationaal niveau plaats. Daarnaast komt uit het onderzoek onder marktpartijen naar voren dat de private label koek- en cakeproducten een typisch Nederlands product zijn vanwege de nationale (smaak) voorkeuren. Ook zijn de belangrijkste concurrenten van partijen landelijk actief. Dit wijst erop dat de mogelijke markt voor BKCT-producten in elk geval nationaal is.
37. Naast Nederlandse producenten zijn er echter ook een groot aantal buitenlandse producenten die BKCT-producten leveren aan de Nederlandse supermarkten.²⁰ Zoals eerder besproken verschilt de receptuur en daarmee de smaak en textuur van BKCT-producten per land. Dit geldt voornamelijk voor het product cake. Producenten van cake ontwikkelen samen met supermarkten een recept dat aansluit bij de Nederlandse smaakvoorkeuren. Ook buitenlandse producenten kunnen dit gezamenlijk met supermarkten doen. Daarnaast zijn er leveranciers actief die een grote variatie aan beslagmixen leveren die aansluiten bij de wensen van de Nederlandse markt en gebruikt kunnen worden door de buitenlandse producenten.
38. Hoewel de ACM de concentratie primair vanuit nationaal perspectief zal beoordelen, zal de ACM ook rekening houden met concurrentiedruk die uitgaat van buitenlandse producenten van BKCT-producten. In het midden kan blijven of de mogelijke markt voor BKCT-producten nationaal dan

¹⁸ Zie bijvoorbeeld de beschikking van de Europese Commissie van 17 december 2018 in zaak M.5046 – *Friesland Foods/Campina*, punt 178-196.

¹⁹ Zie bijvoorbeeld het besluit van de ACM van 22 september 2008 in zaak 6450/Bakkersland - Quality Bakers, punt 27 en het besluit van de ACM van 20 september 2000 in zaak 2064/Kamps - Schothuis, punt 13.

²⁰ Bijvoorbeeld Mondelez, Pladis, Lotus Bakeries, Starcake, Kuchenmeister en Dancake.

wel ruimer dan nationaal is, omdat bij een ruimer dan nationale markt het marktaandeel van partijen aanzienlijk kleiner wordt, en de ACM dan geen negatieve gevolgen voor de mededinging verwacht.

5.4 Gevolgen van de concentratie

39. In deze paragraaf beschrijft de ACM de gevolgen van de voorgenomen concentratie op de mogelijke nationale markt voor de productie biscuit, koek, cake en tussendoor. Eerst worden de gevolgen besproken uitgaande van één mogelijke BKCT-markt. Vervolgens kijkt de ACM naar de mogelijke gevolgen in het licht van mogelijke segmentatie naar het product grote houdbare cake.
- (a) Omvang van de markt en marktaandeel van Banketgroep en Aviateur
40. Partijen hebben bij de berekening van de omvang van de markt en het gezamenlijk marktaandeel van Banketgroep/Aviateur, cijfers afgeleid uit data van supermarkten in Nederland die worden geregistreerd door markt research bureau IRI²¹ (hierna: IRI) en een marktonderzoek van Foodsteps en hebben deze aangevuld met eigen schattingen van verkoopvolumes van retailers zoals Action, Hema en bakkerijen.
41. Door de overname komt het gezamenlijk marktaandeel van partijen op [10-30%] (Banketgroep [0-10%] en Aviateur [10-20%], berekend over het totale verkoopvolume in Nederland (alle distributiekkanalen). Indien het gezamenlijk marktaandeel wordt berekend over de totale omzet (consumentenprijs), komt het uit op [10-20%]. Indien onderscheid gemaakt wordt tussen private label en merkproducten, komt het gezamenlijk marktaandeel op [20-30%] (omzet) en [20-30%] (volume).²² Reeds gelet op deze percentages behoeft niet te worden gevreesd voor significante gevolgen voor de mededinging. Die conclusie wordt versterkt door de aanwezigheid van concurrerende aanbieders, de mogelijkheid van toetreding en de concurrentie vanuit “verse” producten hetgeen hieronder nader wordt toegelicht.
- (b) Positie van verschillende marktpartijen
42. Op de markt voor BKCT-producten zijn een groot aantal, ook internationaal opererende producenten actief. Ook na de geplande overname zal er concurrentiedruk uitgaan van grote producenten die met een breed productportfolio actief zijn. Voorbeelden van dergelijke producenten zijn Mondelez, Pladis, Continental Bakeries, Lotus en Daelmans. Ook zijn er producenten die zich richten op specifieke producten zoals Castelijin (stroopwafels en stroopkoeken), Merba (American Cookies), Thijs (wafels) en Van der Spoel (cake).
43. De Nederlandse supermarkten zijn grote en geavanceerde afnemers van BKCT-producten. Supermarkten kopen hun BKCT-producten bij verschillende leveranciers en streven ernaar voor producten altijd alternatieve leveranciers te hebben. Uit het marktonderzoek blijkt dat afnemers snel kunnen overschakelen naar andere leveranciers. De inkoop door afnemers gebeurt via tenders en de leverancierscontracten worden afgesloten voor periodes van 1-3 jaar. Supermarkten zijn in staat hun afname volume in te zetten om goede inkoopvoorwaarden af te dwingen.

²¹ Partijen sluiten daarmee aan bij de negen categorieën die IRI onderscheidt binnen het segment Koekjes, te weten: alledaags, cake, choco, groot, kinder, reform, seizoen, trommel en tussendoor.

²² Deze marktaandelen zijn gebaseerd op de cijfers in het food retailkanaal. Private label producten worden voornamelijk in dit kanaal verkocht.

44. Op basis van het voorgaande ziet de ACM dat er voldoende BKCT-producenten actief zijn die een alternatief vormen voor partijen. Supermarkten maken voor de inkoop van BKCT-producten ook gebruik van deze alternatieven.

(c) Toetredingsmogelijkheden

45. Toetreding tot de markt voor BKCT-producten is ook voor buitenlandse producenten mogelijk (randnummer 37). Uit het door partijen ingediende CRA-rapport kan worden afgeleid dat ook voor ondernemingen die nieuw op de BKCT-markt zijn, en die daarom een volledig nieuwe productielijn moeten aanschaffen, toetreding tot de BKCT-markt rendabel is.²³

(d) Concurrentiedruk 'verse' producten

Het marktonderzoek van de ACM bevestigt dat 'verse'-producten in opkomst zijn. Volgens supermarkten vindt een geleidelijke verschuiving plaats van houdbare BKCT-producten naar verse producten welke producten vaak ook door andere producenten worden gemaakt dan de BKCT-producenten. De ACM houdt daarom bij haar beoordeling ook rekening met aanvullende concurrentiedruk die uitgaat van verse BKCT-producten.

(e) Beoordeling indien grote houdbare cake als aparte markt wordt genomen

46. Met betrekking tot grote houdbare cake geven een aantal supermarkten aan dat er na de geplande overname geen alternatieven voor de gefuseerde entiteit zullen zijn omdat de gefuseerde partij de enige industriële producent van grote houdbare cake wordt die in staat zal zijn om aan de vraag van supermarkten te voldoen tegen een prijs waarvoor de supermarkten willen inkopen. Om deze reden heeft de ACM ook specifiek gekeken naar de mogelijke gevolgen van de geplande overname voor de productie en levering van grote houdbare cake aan supermarkten.
47. Uit het marktonderzoek komt naar voren dat producenten van BKCT-producten, eenvoudig producten kunnen toevoegen aan hun productielijnen. Dit wordt door partijen met het CRA-rapport bevestigd. Met dit rapport hebben partijen de waarschijnlijkheid van toetreding tot een mogelijke markt voor grote houdbare cake onderbouwd. Toetreding kan zowel door aanbodssubstitutie als door toetreding door aanschaffing van een volledig nieuwe productielijn.²⁴ Uit het rapport blijkt dat met name producenten die enkel hun bestaande productielijn moeten uitbreiden om ook grote houdbare cake te gaan produceren (bijv. producenten van verse/ambachtelijke cake, koekjes en kleine cake) een relatief beperkte hoeveelheid hoeft te verkopen om de initiële investering in vijf jaar tijd terug te verdienen en winstgevend te zijn. De ACM acht toetreding in reactie op een mogelijke prijsverhoging tot een mogelijke markt voor cake daarom waarschijnlijk.
48. Naast partijen zijn er reeds producenten actief die verschillende varianten van grote houdbare cake leveren aan de retailsector (o.a. Van Dijk, Van der Spoel, Millenaar en Wouter de Graaf). Deze concurrenten maken (varianten van) grote houdbare cake.²⁵ Concurrenten hebben aangegeven in staat te zijn om aan de vraag van supermarkten naar grote cake te voldoen omdat sprake is van overcapaciteit. Producenten van grote cake hebben aangegeven de geplande overname als een kans te zien om contracten van de supermarkten voor grote houdbare cake te winnen. Omdat ook de inkoop van grote houdbare cake verloopt via tenders, en de leveringscontracten geen langdurige contracten zijn, is de mogelijkheid voor concurrenten om goede concurrentie te bieden aan de gefuseerde entiteit reëel. Naast Nederlandse producenten

²³ In het CRA-rapport wordt specifiek gekeken naar toetreding indien cake als aparte markt wordt genomen en wordt uitgegaan van een terugverdientijd van vijf jaar.

²⁴ Zie ook hetgeen de ACM in randnummer 26-28 vaststelt met betrekking tot aanbodssubstitutie.

²⁵ Varianten van grote cake zijn bijv. chocoladecake of cake met een fudgelaag.

zijn er ook een aantal buitenlandse producenten die grote houdbare cake kunnen leveren aan de Nederlandse supermarkten.²⁶

Conclusie, uitgaande van één BKCT-markt

49. Gelet op het beperkte gezamenlijk marktaandeel van partijen, de concurrentiedruk van grote, middelgrote en kleine BKCT-producenten in Nederland, buitenlandse BKCT-producenten, van verse producten en toetredingsmogelijkheden, is het niet aannemelijk dat als gevolg van de voorgenomen concentratie de mededinging op de mogelijke BKCT-markt belemmerd zou kunnen worden.
50. Zelfs als niettemin gekeken wordt naar één specifiek product binnen de mogelijke BKCT-markt, namelijk grote houdbare cake, is geenszins te verwachten dat de mededinging door de concentratie wordt beperkt. Het voorbeeld van de grote houdbare cake bevestigt juist de algemene beoordeling in het voorgaande randnummer.

6 Conclusie

51. De ACM concludeert dat de gemelde operatie binnen de werkingssfeer valt van het in hoofdstuk 5 van de Mededingingswet geregeld concentratietoezicht. Zij heeft geen reden om aan te nemen dat deze operatie de daadwerkelijke mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan op significante wijze zou kunnen belemmeren. Daarom stelt de ACM vast dat geen vergunning vereist is voor het tot stand brengen van deze concentratie.

Hoogachtend,

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.

M. Denkers BA, MSc, MBA
Directeur Directie Mededinging

Als u rechtstreeks belanghebbende bent, kunt u beroep instellen tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde beroepschrift naar de rechtbank Rotterdam, sector bestuursrecht, Postbus 50951, 3007 BM Rotterdam. Dit moet u doen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit aan de bij de concentratie betrokken ondernemingen. Meer informatie over de beroepsprocedure vindt u op www.rechtspraak.nl.

²⁶ Bijvoorbeeld Starcake, Kuchenmeister, Lotus Bakeries of Dancake.